Załącznik nr 1.5 do Zarządzenia Rektora UR nr 61/2025

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA *2026-2031*

Rok akademicki 2028/2029

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	**Podstawy dydaktyki**
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	III rok, 6 semestr
Rodzaj przedmiotu	specjalnościowy
Język wykładowy	polski
Koordynator	Prof. dr hab. Liliya Morska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Prof. dr hab. Liliya Morska, dr Monika Zielińska-Czopek

***** *-opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce*

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	**Liczba pkt. ECTS**
6	15	15	-	-	-	-	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

☒ zajęcia w formie tradycyjnej

☐ zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wymagana wiedza z zakresu następujących przedmiotów: wprowadzenie do psychologii, pedagogika, psychologia rozwoju człowieka, psychologia poznawcza.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Świadomość roli wykształcenia ogólnego i zawodowego w rozumieniu świata i kierowaniu sobą, projektowaniu własnego rozwoju osobistego i zawodowego.
C2	Znajomość ogólnych prawidłowości procesu nauczania – uczenia się i ich praktycznych zastosowań w planowaniu, realizacji oraz ewaluacji procesu kształcenia.
C3	Sprawne posługiwanie się warsztatem pojęciowym dydaktyki oraz rozumienie związków między różnymi elementami teorii kształcenia.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do standardu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna i rozumie usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych.	C.W1	K_W30
EK_02	Zna i rozumie zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	C.W2	K_W31
EK_03	Zna i rozumie współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów.	C.W3	K_W32
EK_04	Zna i rozumie zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne.	C.W4	K_W33
EK_05	Zna i rozumie konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela.	C.W5	K_W34

EK_06	Zna i rozumie sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną.	C.W6	K_W35
EK_07	Potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego.	C.U1	K_U24
EK_08	Potrafi zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej.	C.U2	K_U25
EK_09	Potrafi dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów.	C.U3	K_U26
EK_10	Potrafi wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę.	C.U4	K_U27
EK_11	Potrafi zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym.	C.U5	K_U28
EK_12	Potrafi dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej.	C.U6	K_U29
EK_13	Jest gotów do twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów.	C.K1	K_K14

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna: geneza dydaktyki ogólnej jako nauki; przedmiot badań, zadania i funkcje dydaktyki. Współczesne systemy dydaktyczne.
2. Proces nauczania i uczenia się: filozoficzne, psychologiczne i neurobiologiczne podstawy procesu nauczania – uczenia się; pojęcie procesu nauczania – uczenia się.
3. Cele kształcenia: pojęcie celu kształcenia, źródła celów kształcenia; funkcje i istota celów kształcenia; klasyfikacja celów kształcenia: cele główne, etapowe i szczegółowe; związek wartości z celami kształcenia; system edukacji w Polsce (podstawa programowa)
4. Treści kształcenia: istota treści kształcenia; teorie i kryteria doboru treści kształcenia; plany i programy nauczania jako podstawowe dokumenty regulujące pracę szkół różnych typów.
5. Zasady kształcenia: Istota i wybrane klasyfikacje zasad. Metody kształcenia: pojęcie i wybrane typologie metod kształcenia; kryteria doboru metod kształcenia.
6. Kontrola i ocena osiągnięć szkolnych uczniów: pojęcie i istota oceny; cechy oceny szkolnej.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne:
1. Cele kształcenia – istota, rodzaje i klasyfikacja celów kształcenia; formułowanie celów z wykorzystaniem wybranych taksonomii oraz ich znaczenie w planowaniu procesu dydaktycznego.
2. Metody kształcenia w praktyce dydaktycznej – klasyfikacje metod kształcenia; dobór metod do celów, treści oraz potrzeb i możliwości uczniów; metody aktywizujące i ich praktyczne zastosowanie.
3. Projektowanie lekcji i konstruowanie konspektu zajęć – planowanie struktury lekcji oraz dobór metod, form organizacyjnych i środków dydaktycznych z uwzględnieniem zakładanych celów kształcenia.
4. Mikroteaching jako forma doskonalenia umiejętności dydaktycznych – przygotowanie i prowadzenie fragmentów lekcji; obserwacja i analiza działań dydaktycznych oraz formułowanie informacji zwrotnej.
5. Ocenianie kształtujące w procesie uczenia się – formułowanie kryteriów sukcesu, konstruowanie informacji zwrotnej oraz wykorzystanie samooceny i oceny koleżeńskiej w celu wspierania uczenia się uczniów.

3.4 Metody dydaktyczne

A. Wykład: wykład z prezentacją multimedialną, elementy wykładu konwersatoryjnego, projekcje filmów

B. Ćwiczenia audytoryjne: ćwiczenia praktyczne, dyskusja, microteaching, mapa pojęć, praca w grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin	wykład
EK_02	kolokwium, egzamin	ćwiczenia, wykład
EK_03	kolokwium, egzamin	ćwiczenia, wykład
EK_04	kolokwium, egzamin	ćwiczenia, wykład
EK_05	kolokwium, egzamin	ćwiczenia, wykład
EK_06	kolokwium, egzamin	ćwiczenia, wykład
EK_07	obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia
EK_08	obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia
EK_09	projekt	ćwiczenia
EK_10	projekt	ćwiczenia
EK_11	obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia
EK_12	obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia
EK_13	obserwacja w trakcie zajęć	ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

A. Egzamin pisemny obejmuje zagadnienia prezentowane na wykładach, tematykę ćwiczeń oraz literaturę zleconą do samodzielnego opracowania. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń.
Ocena z egzaminu:
ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)
ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)
ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)
ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

B. Ćwiczenia audytoryjne

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest:

- aktywny udział w zajęciach oraz realizacja zadań praktycznych wykonywanych podczas ćwiczeń;
- opracowanie konspektu lekcji uwzględniającego prawidłowo sformułowane cele kształcenia oraz adekwatnie dobrane metody, formy organizacyjne i środki dydaktyczne;
- uzyskanie pozytywnego wyniku z kolokwium zaliczeniowego sprawdzającego stopień opanowania treści realizowanych podczas ćwiczeń.

Dodatkowa aktywność podczas zajęć oraz przygotowanie i przeprowadzenie krótkiego fragmentu zajęć w formule mikroteachingu, z wykorzystaniem wybranej metody aktywizującej, będą premiowane i uwzględniane przy ustalaniu oceny końcowej.

Zaliczenie ma formę testu jednokrotnego wyboru zawierającego pytania otwarte.

Kryteria oceny:

5.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 93%-100%
4.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 85%-92%
4.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 77%-84%
3.5 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 69%-76%
3.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia na poziomie 60%-68%
2.0 – wykazuje znajomość każdej z treści kształcenia poniżej 60%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30

Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach - udział w egzaminie	 1 2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do kolokwium - przygotowanie projektu - przygotowanie do egzaminu	 7 3 7
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Bereźnicki, F. (2011). *Podstawy kształcenia ogólnego*. Kraków: O.W. Impuls.
Bereźnicki, F. (2015). *Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli*. Kraków: Impuls.
Hattie, J. (2015). *Widoczne uczenie się dla nauczycieli. Jak maksymalizować siłę oddziaływania na uczenie się*. Warszawa: Centrum Edukacji Obywatelskiej.
Lib, W., Walat, W. (2021). *Teoretyczne podstawy kształcenia ogólnego. Podręcznik akademicki dla studentów i przyszłych nauczycieli*. Rzeszów: Wyd. UR.

Literatura uzupełniająca:

Półturzycki, J. (2014). *Niepokój o dydaktykę*. Warszawa-Radom: ITE.
Spitzer, M. (2012). *Jak uczy się mózg*. Warszawa: PWN.
Zielińska-Czopek M. (2021), *Autokraci czy demokraci? Nauczycielskie kierowanie pracą klasy szkolnej*, Rzeszów: Wyd. UR.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej